

Meie külaline:
Laine Randjärv

Lk 8

Meie sõbrad:
Ajakiri Sinuga

Lk 5

Meie sõbrad:
Malle Ojamaa

Lk 6

Sündmused

Lk 9-17

Kööginurk

Lk 18

Arvamus

Lk 20

Kaanelugu Lk 2:

HANNES

RÄNK

SISUKORD

- 1** ▶▶ **JUHTKIRI:**
Janek Muru
- 2-4** ▶▶ **MEIE INIMESED:**
Hannes Ränk
- 5** ▶▶ **MEIE SÕBRAD:**
Ajakiri Sinuga
- 6-7** ▶▶ **MEIE SÕBRAD:**
Malle Ojamaa
- 8** ▶▶ **MEIE KÜLALINE:**
Laine Randjärv
- 9** ▶▶ **SÜNDMUSED:**
Allikabändi jõulutuur
- 10-11** ▶▶ **SÜNDMUSED:**
Erivajadustega inimeste
Teatripäev
- 12-13** ▶▶ **SÜNDMUSED:**
“”Vahtra” Tantsud tähtedega” juba
viiendat korda
- 14** ▶▶ **SÜNDMUSED:**
Valmis Vändra Kodu vaimsete
erivajadustega inimestele
- 15** ▶▶ **SÜNDMUSED:**
Vändra Kodu õnnelikud
elanikud
- 16** ▶▶ **SÜNDMUSED:**
Loodusfoto näitus võitis südameid
- 17** ▶▶ **SÜNDMUSED:**
Marilyn Jurman rõõmustas
fotohuvilisi lauluga
- 18-19** ▶▶ **KÖÖGINURK:**
Jõulukeeks
- 20** ▶▶ **ARVAMUS:**
Kas Vaimupuudega lapsi
peaks vähem õpetama?

TOIMETUS

JANEK MURU

peatoimetaja
janek@vaimupuu.ee

KERTTU RAKKE
keeletoimetaja

MARGUS ENNO
tegevtoimetaja

MERIKE TALIARU
Haldus/arendus

TAIRE EHAVER
Kööginurga toimetaja
taire@vaimupuu.ee

Toimetuse üldinfo:

Tel: +372 688 2660
Gsm: +372 5563 4449
toimetus@vaimupuu.ee
www.vaimupuu.ee

MTÜ Vaimupuu
Pihlaka 12-32,
11211 Tallinn

Makett ja kujundus:
Ragne Rikkonen-Tähnäs

Trükk: AS Ferdida

Paber: G-Print (kaaned: G-Print
250g/m² ja sisu G-Print 150g/m²)

KAASTÖÖD:

Helen Kask, Madis Eenloo,
Laine Randjärv, Assar
Jarvekylg, Taire Ehaver,
Toivo Niiberg

AS Ferdida

PAPYRUS

DSV

Sissejuhatuseks vabandan, et meie ajakiri pole juba mitu kuud ilmunud. Põhjuseid on palju – tegijate viirushaigused, kiire elu jmt. Siinkohal pole mõtet neid loetledagi, kuna vabandused on vaid viisakusavaldus. Loodan, et edaspidi saame oma probleemidest üle ning ajakiri Vaimupuu ilmub, nagu varemgi, igal kuul!

Aastal 2012 oli meil palju tegemisi. Oleme uhked, et kõik ettevõtmised ja üritused on õnnestunud.

Kõige suurem projekt oli fotokonkurss „Loodusfoto 2012“. See kulmineerus osalenud töödest näituse avamisega 20. novembril Tallinnas Päevakeskuses Käo. Käesolevas numbris avaldame ka võitjate nimed. Näitus hakkab ringlema: järgmisena pannakse see üles Sotsiaalministeeriumis, jaanuarist saab seda vaadata Riigikogus.

Esitlesime ka uut, 2013. aasta Vaimupuu kalendrit. Kalender ilmus novembris ning on koostatud fotokonkursi parimatest loodusfotodest.

2. novembril toimus Rapla Kultuurikeskuses juba viiendat korda „Vahtra“ tugikeskuse korraldatav tantsuüritus „Vahtra“ tantsud tähtedega“, millest on saanud kaunis traditsioon. Korraldamisel pani oma õla alla ka Vaimupuu. Siinkohal südamlilik tänu Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuametile, kes võimaldas meile Raplasse sõiduks bussi. Tore on see, et Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet on mõistnud, et sellised üritused on vajalikud ja igakülgne abi on teretulnud, sealhulgas ka transpordi korraldamisel. Nii said ka EIT Tugiliisu ja Haabersti klubimaja inimesed nautida ja kaasa elada tantsud tähtedega üritusele. Nüüd on valmis „Vahtra“ tantsud tähtedega“ kroonikafilm, mida esitleti Raplas Vahtra Tugikeskuse jõulupeol.

Üritusest „Vahtra“ tantsud tähtedega“ saate lugeda selles ajakirjanumbris. Samuti on siin üks reisijutt, lugu rõõmsameelsest Saaremaa poisist Hannes Ränkist, eriti maitsva puuviljakeeksi tegemise õpetus ning palju muud põnevat!

peatöötaja Janek Muru

Minu isiklikus elus toimus aasta lõpul suur muutus, ja seda tänu Kanal 2 saatele „Sa ei ole üks“. Küllastime koos saate tegijatega Imastu lastekodu hoonet – praegu tühelt seisvat mõisamaja, kus olin sunnitud veetma 15 väga pikka ja valusat aastat. Täna saate tegijaid –tänu teile mõistetakse paremini mind ja minu saatuse kaaslast! Samuti tänan kõiki, kes pärast saadet minuga ühendust on võtnud ning Vaimupuu tegemisi raha ja/või heade sõnadega toetanud!

Lõbusat aasta lõppu ja uue algust, terveks aastaks soojust ja valgust!

Tahan omalt poolt veelkord tänada kõiki meie toetajaid, ilma kelleleta meie ajakirja ei oleks. Loodan, et inimeste heasoovlikkus ei kao kuhugi! Hoolige üksteisest, ja mitte ainult jõuluajal, vaid läbi terve aasta. Me kõik vajame tähelepanu, headust ja soojust. Just hoolimine on kõige parem kingitus, mida oma elus saada ja anda. Seda pole võimalik kingipakki panna.

Head lugemist!

KALLIS LUGEJA!

Kui Sul on ettepanekuid, millest või kellest meie ajakirjas edaspidi juttu peaks olema, anna meile teada! Väga oodatud on nii ajakirjanduslikud kui kunstilised kaastööd.

Kui soovid meie ajakirja tellida (tasuta) või väljaandmist toetada, võta meiega ühendust!

Toimetuse telefon: **55634449** e-posti aadress: **toimetus@vaimupuu.ee**

www.vaimupuu.ee.

a/a: 221053671605 Swedbank,
MTÜ Vaimupuu

HANNES RÄNK UNISTAB KORVPALLIST

21-aastane rõõmsameelne Hannes Ränk elab koos 60aastase emaga Saaremaal Leisi vallas. Kuigi Hannes on ratastoolis ja kõnedefektiga, on nad koos emaga siiani hakkama saanud, suures jaos ilma kõrvalise abita.

Vaimupuu kohtus Hannese ja tema ema Vaikega Tuksi laagris kohisevate mändide all. Meie pikast jutuajamisest jäi mitu korda kõrvu, et terve pere elu oleks olnud lihtsam, kui info abist ja võimalustest oleks õigeaegselt nendeni jõudnud.

TEKST: Janek Muru
FOTOD: Vaimupuu

Hannes ja ema Vaike Tuksi laagris, augustis 2012.

Kui Hannes oli pooleaastane, püüdis ta, nagu kõik lapsed selles vanuses, jalgu maha toetada ja end püsti ajada. Hannese varbad aga läksid seepeale krõnksu, mitte sirgeks. Vaike Ränki sõnul on perearsti kohustus öelda, kuidas antud olukorras edasi toimida, kui väikelapsega kõik korras pole. Paraku ei öelnud arst, et selle lapsega võiks minna Tallinna, kus on paremad võimalused, vesiravid ja massaažid.

Kui Hannese ema veidi enam enam kui aasta möödudes neuroloogi soovitusel lõpuks Tallinna arstide juurde jõudis, öeldi talle, et kui poiss oleks kohe pärast sündi abi saanud, oleks ta juba aastaselt kõndinud. Kui Hannes oli kahe ja poole aastane, sai pere teada, et ka Kuressaare Väikelastekodus tehakse taastusravi. Kui Hannese ema küsis perearstilt, miks neile seda ei öeldud – nad oleksid võinud iga päev regulaarselt taastusravil käia – siis ajas perearst silmad suureks: „Ma arvasin, et te ei saa seal nagunii käia.“

Hannese ema Vaike Ränki sõnul diagnoositi Hannesel kesknärvisüsteemi kahjustus ja epilepsia. Lapsepõlves oli Hannesel nädalas paar langetõvehoogu ja nii tuli temaga käia pidevalt haigla vahet. Pikim hoog oli tund ja 20 minutit ning Hannes sattus reanimatsiooni. „See juhtus umbes 15 aastat tagasi. Mul oli selline jõuetuse tunne, mõtlesin, et tuleb, mis tuleb – lootus oli vaid arstidel,“ räägib ema. Mida vanemaks Hannes sai, seda harvemaks jäid haigushood. Nüüd on hooge ette tulnud vaid siis, kui on mõni hästi negatiivne emotsioon, kuigi Hannes võtab vastavaid ravimeid.

Hannes käinud kokku kuuel põlveoperatsioonil. Viimane operatsioon kahjuks ebaõnnestus, sest plaati kinni hoidvad kruvide otsad sattusid lihasesse, see tekitas põletiku ning suurt valu. Kui plaat eemaldati, tähendas see suurt tagasiminekut: kui varem suutis Hannes roomata ning ise põlvili tõusta ja ratastooli ronida, siis nüüd enam mitte. Tuleb taas otsast peale alustada ja tööl käiva inimesena jääb Hannese emal selleks aega väheks.

Uus idee on hobuteraapia. See oli Hannese enda idee. Nüüd on ta käinud rehabilitatsioonis Kuressaare haiglas ja see edeneb päris hästi. „Juhendaja Merike Rand on hästi tore naine, ta räägib ja juhatab, me oleme selles suhtes temaga väga rahul,“ kiidab Vaike Ränk.

ABI VALLALT JA RIIGILT

Kui pere elas Salme ja Valjala vallas, siis neile valla poolt tugiteenuseid polnud. Vahepeal, kui perel autot polnud, siis aitas Salme vald transpordiga, kui oli vaja kusagile minna. Valjalast abi ei saadud. „Leisi vald on tõesti selline omavalitsus, kes meid toetab, kui meil on abi vaja,“ rääkis Vaike Ränk. „Leisi valla sotstöötajad otsisid meid ise üles, kui nad kuulsid, et nende valda on kolinud ratastoolis inimene. Nad soovitasid kohe end valda sisse kirjutada, et siis saavad nad rohkem aidata. Seda abi on olnud päris palju!“

Näiteks „Tantsud tähtedega“ saate abil saadi neli aastat tagasi riigilt toetust, mille eest osteti Hannesele sülearvuti. Siis läks Hannes veel laste arvesse ning soovitus toetuse saamiseks tuli samuti Leisi valla sotstöötajatelt.

HANNESE KOOLITEE

Hannese koolitee algas Haapsalu Internaatkoolis, kuid see katkes negatiivse kogemuse tõttu – üks abikasvataja väitis Hannese emale, et Hannes teeb teistele lastele haiget. Vaike Ränki sõnul on see võimatu: „Kui pois on ratastoolis, mismoodi ta saab teha haiget nendele lastele, kes kõnnivad? Samas tuli Hannes kord koolist koju, huul lõhki. Üks klassivend oli teda löönud... Muidugi tekkis Hannesl vastumeelsus sinna kooli minna, kuigi õpetajad olid tema arvates super head ja kool oli hea – asja rikkus ära see kasvatajatädi.“

Edasi läks Hannes õppima Kuressaare Kallemäe kooli filiaali. Seal võeti kõiki noori ühe mõõdupuuga, olenevata intellekti tasemest. Nii sattus Hannese pinginaabrikis üks sügava vaimupuudega õpilane, kes ei osanud õieti rääkidagi ning kellele ei jõudnud üldse kohale, mis toimub. Koolitöö seisnes nõõpide loendamises, joonistamises, paberi lõikamises, käristamises ja liimimises. Kui Hannes ütles õpetajale, et tahab keeli ja arvutit õppida ning küsis, miks ei õpetata geograafiat või loodusõpetust, vastas õpetaja: „Sina kooliprogrammi teiseks ei tee!“ Vaike Ränk ei ole sellega nõus: „Alati on võimalik otsida juurde otsida abikooli programmi, kuid seda ei tehtud.“

Lõpuks leidis Hannes, et tal ei ole mõtet sinna kooli minna, sest see ei õpeta talle midagi – internetis suheldes ja surfates õpib palju rohkem.

Eelmisel aastal pakkus ema Hannesele, et see võiks Astangu Kutse-Rehabilitatsioonikeskusesse õppima

minna. Hannes aga ei julge: „Ma ei tea, milline kontingent seal on ja kuhu ma satun.“ Ema Vaike hindab Hannese otsust: „Ma ei saa ju teda vägisi sinna viia, kui ta ei taha! Ta on ju mõistusega inimene. Vaid siis, kui ta ise tahab, on seal õppimisest kasu.“

HANNES ON SUUR SPORDIFÄNN

Leisi vald võimaldab Hannesl iga nädalal tund aega Leisi koolis käia, kus tal on tegevust ja ta saab mängida korvpalli. Hannes tegi üleskutse Facebookis, et leida korvpallimeeskonnale jaoks kaaslast. Tagasiside oli positiivne. Vaja oleks kümmet inimest, et meeskond kokku saada, kuid regulaarselt kohal käijaid on 3–4. Omad piirid seab siin Leisi valla asukoht Saaremaa „äärel“, kuhu teistest valdadest on pikk maa tulla.

HANNES KÄIB IGAL POOL

Kui vähegi võimalik, püüab Vaike Ränk pojaga käia erinevatel üritustel, teatris, kontsertidel ja mujal. Varem sai töö kõrvalt rohkemgi käidud ikka omal algatusel, sest töö võimaldas seda ja nädalavahetused olid vabad. Praegu on üritustel käimine keerukam, kuna Hannese ema töötab laudas ja see töö pole enam nii paindlik. Hannesele meeldib suhtlemine ja

Hannesel on palju ideid.

Hannes on hoolimata oma puudest väga rõõmsameelne.

mida suurem seltskond, seda vahvam. „Tegelikult oleks vaja 24/7 aega Hannesega tegelemiseks, kuid kuna olen tööl, siis on ta sellel ajal paratamatult üksi kodus ja siis on ta seltsiliseks arvuti, see on tema maailm ja eriti on selleks Facebook. Toast Hannes ilma minu abita välja ei saa, kui ma lähen päeval tööle, siis ma ei tea, mis ilm vahepeal võib teha, kas hakkab kõvasti sadama või läheb külmaks ja ma ei saa teda jätta nii kauaks õue. Meil on ümbruskonnas suhteliselt vähe inimesi, kes on suutelised Hannest tuppa tooma, sest trepid on kitsad ja astmed kõrged. Elame vanemat tüüpi majas, kuigi esimesel korrusel. Sealt Hannest ratastooliga üles tõmmata on väga raske,“ kirjeldab Vaike Ränk.

KOOS TUGIISIKUGA SAAB TA ISESEISVALT HAKKAMA.

Hannes on juba täiskasvanud noormees, seega oleks ideaalis elukorraldus selline, et Hannes saab elada omaette ja omab tugiisikut. Koos tugiisikuga saab ta iseseisvalt hakkama. Hannese ema sõnul Hannes iseseisvalt süüa valmistada ei saa, kuid sööb ise, kui toit on laual. Tualeti ja duši kasutamisel peab keegi teda aitama.

Hannese ja ta ema elus on nii rõõme kui muresid. Praegu elab Hannes koos emaga ühistu korteris, kuid seal

pesemisvõimalusi pole. Vesi on küll toas, kuid pesemas käiakse lauda duširuumis, mis päris normaalne ei ole.

Oma, vanniga korter on neil Valjalas, kuid sellega on mitu probleemi: see asub teisel korrusel, kuhu pääseb vaid trepist, ning vanni ema Hannest tõsta ei jaksa. Vaike Ränki sõnul tuleb Valjalasse tagasi minnes kindlasti mõelda erivajadustega inimeste jaoks kohandatud dušinurga ehitamisele.

Muu elukorraldusega saavad ema ja poeg ise hakkama ja nii palju kui on võimalusi ja aega püütakse ka ringi rännata. Viimane reis oli seminarile Soomes, sõideti suures seltskonnas bussiga ja see tegi Hannesele rõõmu.

ARMASTAV PEREKOND

Hannesel on neli venda ja kaks õde. Ühte venda enam ei ole, tema võttis astma, kui poiss oli 13aastane. See oli Tšernobõli tuumajaama õnnetuse tagajärg – tol ajal elas perekond Salmel ja sealt läks radioaktiivne pilv üle. Naabruses suri tol 1986. aasta kevadel samal põhjusel kolm kehva tervisega poissi.

Läbisaamised laste vahel on väga head. Vend Meelis hoiab Hannest kõige rohkem, püüdes talle kõike vajalikku organiseerida. (Ka ajakirjal Vaimupuu on Meelise kohta vaid häid sõnu öelda, aitäh!) „Vahel Hannes mureseb, et mis temast saab, kuid ma ikka ütlen talle, et see vend ei ole sul ainus, on ju veel kolm venda ja kaks õde veel ning mitte ialgi ei teki Sul seda probleemi, et sind pannakse kusagile hooldekodusse ja jääksid üksinda.“

Praegu elavad pere lapsed eraldi – kes Saaremaa teistes paikades, kes mandril, kes Soomes – aga ühtekuuluvustunne on suur. Palju mõeldakse sellele, kuidas üksteisele lähemale kolida. Ühel Hannese õdedest on tulevikuplaan ehitada maja, kus oleks Hannes omaette sissepääsuga elamine – et ta saaks olla omaette, kuid elaks siiski teistega koos.

Vaike, Hannes ja kogu nende pere tänavad kõiki isikuid ja organisatsioone, kes on neid aidanud ja innustanud.

KOKKUVÕTE

Hannes elab Saaremaal. Talle meeldib sport ja internetis surfamine. Hannese elu pole alati olnud kerge, aga ta on saanud hakkama tänu armastavale perekonnale.

Helen Kask

AJAKIRJAST „SINUGA“

TEKST: Helen Kask, ajakirja „Sinuga“
projektijuht/ peatoimetaja
FOTO: erakogu

Helen Kask, ajakirja Sinuga projektijuht/peatoimetaja lõpetanud Tallinna Ülikoolis eripedagoogika eriala. EPIKotta sattusin 2011 aasta suvel praktikale, mille järgselt toimetasin projektipõhiselt ning 2012 aasta veebruarist töötan kojas juba igapäevaselt. Lisaks ajakirja Sinuga väljaandmisele teen EPIKojas veel palju muudki ning löön kaasa erinevates projektides ja algatustes. Erialast lähtuvalt mõtlen aktiivselt kaasa ja pean oluliseks erivajadustega inimeste hariduse omandamist puudutavaid teemasid.

Tööst vaba ajal veedan aega looduses, teen sporti, loen põnevaid raamatuid ja naudin kino- ja teatrikunsti. Kui sellest kõigest väheks jääb, pakin seljakoti ning tutvun mõne teise riigi ja kultuuriga.

Eesti Puuetega Inimeste Kojas ajakirja Sinuga on ilmunud aastast 1994. Läbi aja on trüki oluliseks eesmärgiks kajastada erinevate puuetega inimeste organisatsioonide tegemisi ning jagada nende igapäeva muresid ja rõõme. Lisaks juhtida tähelepanu erivajadustega inimesi puudutavatele muredele ja rõõmudele. Algas-aastatel oli ajakirjal aktiivseid kirjutajad vähe, seega kulus toimetajatel palju energiat ja aega artiklite koostamisele. 1998. aastast kuni tänaseni on lähtutud ideest, et kirjutiste autoriteks on spetsialistid ja erivajadusega inimesed ise. Kindlasti on ajakirjal olnud raskemaid ja paremaid aegu, kuid tänu toimetajate visale tööle on ajakiri püsinud pea 20 aastat.

Täna ilmub ajakiri Sinuga neli korda aastas: kevadel, suvel, sügisel ja talvel. Ajakirja aktiivsemad lugejad on kindlasti märganud viimaste numbrite juures mitmeid muudatusi. Varasemalt must-valget lugejateni jõudnud trüki on läbinud olulise uuenduse, ilmudes värske kujundusega ja värviliste piltidega. Ajakirjal on nüüdsest ka rubriigid, millest mõned ilmuvad regulaarselt, teised jällegi aeg-ajalt.

MILLISEID TEEMASID, SIIS OMA AJAKIRJAS KÄSITLEME?

Väga olulisel kohal on teema mõte, milles tuntud inimesed jagab oma mõtteid puuetega inimesi ja nende eluolu puudutavates teemades. Sellel aastal on arvamust avaldanud Hanno Pevkur, Margus Tsahkna ja Siiri Oviir. Loomulikult püüame lugejaid hoida kursis oluliste seadusmuudatusega, räägime EPIKoja tegemistest ning vaatame, mis toimub piiri taga. Endiselt anname ühele puuetega inimeste organisatsioonile ja liidule võimaluse rääkida oma igapäevatoimetustest, sealhulgas õnnestumistest ja ebaõnnestumistest. Töö rubriigis käsitleme arenguid tööhõives ning igas numbris räägime ühe positiivse eduloo erivajadusega inimese töö otsimise, leidmise ja hoidmise protsessist. Hariduse rubriigis kajastame erivajadustega laste õppimisvõimalusi erinevatel koolitasemetel üle Eesti. Kindlasti ei ole vähem oluline ka liikumist ja tervislikke eluviise puudutavad teemad spordi rubriigis. Näiteks eelmises numbris käsitlesime eestlaste tublit esinemist Londoni Paraolümpial.

Teemasid, mida puuetega inimeste valdkonnas kajastada on veel palju ning ajakirja sisu täitmisega senini probleeme tekkinud ei ole. Kindlasti võiks ajakiri Sinuga ilmuda sagedamini ning suurema tiraažiga kui 400 eksemplari. Nii saaksime olulisi teemasid käsitleda suuremalt ning levitada olulist informatsiooni laiemale avalikkusele. Sellegipoolest teeb rõõmu, et uuenenud ajakiri on lugejatelt saanud positiivse tagasiside – see annab jõudu ning soovi tööga jätkata.

Ajakirjale Vaimupuu ja tublile peatoimetajale Janekile soovime jõudu ja jaksu oma tegemistes! ■

KOKKUVÕTE

Ajakiri Sinuga on puuetega inimeste ajakiri, mida annab välja Eesti Puuetega Inimeste Koda. Ajakiri ilmub neli korda aastas ja annab puuetega inimestele just neile mõeldud infot.

Malle Ojamaa

MALLE OJAMAA

Tallinna sotsiaal- teenuste arengust

TEKST: Madis Eenloo
FOTO: Vaimupuu

Tallinna Sotsiaal- ja tervishoiuameti peaspetsialist Malle Ojamaa viibis Noarootsi vallas Läänemaa Spordi- ja Tervisekeskuses toimunud

erivajadustega inimeste seminaril „Kliendi kaasamine sotsiaalhoolekande teenuse kujundamisel“. Seminaril osalesid Eesti Vaimupuudega Inimeste Tugiliidu, Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti ning Puudega Inimestele Teenuste Osutajate Euroopa Assotsiatsiooni (EASPD) esindajad.

MIS MULJE JÄI TEILE SEMINARIST „KLIENDI KAASAMINE SOTSIAALHOOLEKANDE TEENUSE KUJUNDAMISEL“?

Üritus oli väga hästi organiseeritud, siin oli palju huvitavat teemakäsitlust sihtrühmale arusaadavas keeles. Seminaril anti ülevaade ÜRO Puuetega Inimeste Õiguste konventsioonist, millega Eesti riik liitus hilja-aegu. Konventsiooni kohaselt on igal inimesel olenev puudest ja staatusest ühiskonnas õigus võrdsele kohtlemisele ja kaitsesele. Tänapäeva ühiskonnas puutuvad puudega inimesed igapäevaelus üha rohkem kokku puudega inimeste õigusi puudutavate juriidiliste küsimustega. Tuksi laagri traditsioonilised kokkusaamised, mida sellel aastal korraldati 20. korda, on inimestele väga vajalikud. Kohtuvad tegevusjuhendajad üle Eesti, kliendid saavad kokku vanade sõpradega ja leiavad uusi. Siin toimub palju huvitavat ja elamusi saavad kõik osalejad. Iga siinviibija saab kaasa killukese teadmisi, ilusat loodust ja koosolemise rõõmu.

SEMINARIL OLI TEEMAKS KLIENDI KAASAMINE SOTSIAALHOOLEKANDE-TEENUSTE KUJUNDAMISSE. KUIDAS TALLINN ON VIIMASEL AJAL SELLE TEEMAGA KOKKU PUUTUNUD JA MIDA ON TEHTUD TEENUSTE ARENDAMISEL JA PUUDEGA INIMESTE LIIKUMISVÕIMALUSTE AVARDAMISEL?

Tallinna Linnavalitsus on kinnitanud sotsiaalteenuste nõuded juba 2007. aastal ning neid on muudetud ja täiendatud. Väga suur osa Tallinna linna poolt välja töötatud sotsiaalteenuste nõuetest on võetud aluseks sotsiaalministeeriumi poolt soovituslike sotsiaalteenuste nõuete väljakujundamisel. Teenuste nõuete väljatöötamisel on tehtud koostööd puudega inimeste esindusorganisatsioonidega ja kliendiesindajatega. Praegu on aktuaalne liikumisvabadus linnakeskkonnas liikumispuudega inimestele ja invanõuete täitmine avalikke teenuseid pakkuvate hoonete ehitamisel. Projektide koostööstamise ja järelevalvesse on kaasatud Tallinna Liikumispuudega Inimeste Ühingu liikmed. Nende ettepanekutega arvestatakse.

MIDA ON TALLINNAS JÕUTUD REAALSELT ELLU VIIA?

Tallinn osutab põhilisi teenuseid igale sihtrühmale.

Kasvõi sellised teenused, mida väga vähe vabariigis osutatakse, nagu näiteks tugiisiku teenus või taksoteenus. Välja on antud üle 1200 taksokaardi, kuus tehakse nendega 2500 sõitu. Erivajadustega inimesed saavad neid taksokaarte kasutada oma isiklikeks sõitudeks, olgu arsti juureskäimiseks või sõbra külastamiseks. Teenuste arendamine sõltub ressursist, aga mitte ainult. Tallinnas tegutsev invakomisjon abilinnapea Merike Martinsoni juhtimisel on puudega inimeste „otseühendus“ linnavõimuga.

KUI SUUR ON TALLINNA TAKSOKAARDI MAHT KUUS?

Taksoteenuse limiit on 32 eurot ja ratastoolitaksol 143,20 eurot. Arvestuslikult tähendab see seda, et 32 euro eest saab teha 4–5 lühemat taksosõitu Tallinna linnas, ratastoolitaksoliimiidi eest kaheksa pooletunnist sõitu kuus. Iga kuu alguses kaardi limiit uueneb. Taksokaart väljastatakse ennekõike raske ja sügava liikumis- ning nägemispuudega isikule alates 4. eluaastast.

KUI RATASTOOLITAKSOGA SÕITA SOOVIV INIMENE ON PARASJAGU TAASTUSRAVIL, SIIS VÕIB KAARDIST ISEGI VÄHEKS JÄÄDA.

Kui isik on suunatud taastusravile ja on õigustatud saama transporditeenust, siis saab ta kasutada oma taksoteenuse limiiti. Kui sellest jääb väheks, esitab ta tellimuse oma linnaosa valitsusele, vajadusel antakse juurde takso- talongid või tehakse transporditellimus. Teenuse maht on piiratud kordade arvuga.

KUIDAS ON TALLINNAS LAHENDATUD ELURUUMIDE PROBLEEM ERIVAJADUSTEGA INIMESTELE, KES MAJANDUSLIKEL PÕHJUSTEL EI SAA TAVAPÄRASTEL KOMMERTSALUSTEL ELAMISPINDA OSTA VÕI ÜÜRIDA? KÜLLALT SUUR OSA PUUDEGA INIMESI SAAKS OMA KODUS ISESEISVALT HAKKAMA, KUI NEIL OLEKS TOIMETULEKUTOETUS.

Inimestele, kes ei tule iseseisvalt toime igapäevaeluga, pakutakse Tallinnas sotsiaalmajas elamise teenust ja sotsiaalkorteri teenust. Üle 60 inimese kasutab toetatud elamise teenust. Toetatud elamise teenus on psüühiliste erivajadustega inimestele. Seda toetab riik, inimene ise maksab kommunaalkulud ja üüri. Oluline on, et inimesed, kes saavad vähese toetusega ise oma kodus hakkama, ei satuks hoolekandeesutusse. Enamik toetatud elamise kliente käib tööl.

MIDA ON TALLINNAL VEEL PLAANIS SOTSIAALTEENUSTE VALLAS ÄRA TEHA?

Praegu on kõige suurem teema ligipääsetavus. Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet koostöös Tallinna Lii-

kumispuuetega Inimeste Ühinguga kooskõlastab kõiki Tallinnas ehitatavate ja renoveeritavate ühiskondlike hoonete ehitusprojekte. Ühiskondlikud hooned peavad vastama majandus- ja kommunikatsiooniministri määrusele, mille kohaselt peavad kõik hooned/teenused olema kättesaadavad ja juurdepääsetavad kõikidele inimestele. Kaardistatud on kesklinnas avalikku teenust pakkuvad asutused, nii toitlustuskohad, kui muuseumid, tervishoiu- ja õppeasutused jne. Asutustele on tehtud ettepanekuid ligipääsetavuse parandamiseks.

UUEST AASTAST HAKKAB TALLINNAS KEHTIMA UUS ÜHISTRANSPORDI ELEKTROONILINE PILETISÜSTEEM, MILLE JÄRGI TALLINNA ELANIKUD SAAVAD TASUTA SÕIDU, KUID TEISTELE ON SÕIT TASULINE. ELEKTROONILISED KAARDID PARAKU MAKSVAD JA NEID PIDI JAGATAMA TASUTA 15 000, KUID PUUDEGA INIMESI ON AINUÜKSI TALLINNAS ÜLE 23 000. KUIDAS PÜÜAB LINN SEDA PROBLEEMI LAHENDADA?

Tasuta e-kaarte väljastatakse juba täna, kohustuslikud on nad alates 2013. aastast, aga ka mitte kõigile. Tasuta kaarte saab elukohajärgsest linnaosavalitsusest, see tuleb ka kohe lasta isikustada.

Meid on teavitatud, et tasuta kaarte trükitakse vajadusel juurde. Keegi pea kartma, et ta kaardist ilma jääb, kui tal on selleks õigus.

SEMINARIL OLI JUTTU SELLEST, ET AASTA-AASTALT ON PUUDEGA INIMESTE HULK JÄRJEKINDLALT SUURENENUD. MIS ON SELLE PÕHJUSEKS? KAS TALLINN SAAKS SELLEGA KA RAHALISELT HAKKAMA?

Puudega inimeste juurdekasv suurendab kulutusi otseselt. See väljendub selles, et mõnele teenusele on tekkinud järjekord, nagu näiteks täiskasvanud vaimu- ja liitpuudega isikute päevahoid. Kuid selge on see, et inimesed, kes vajavad konkreetselt linnalt teenuseid nii invatakso, lasteaia kui sotsiaaleluruumi näol, toovad linnale kulutusi juurde. Meil on olnud olukordi, kus 1. septembriks tallinlaseks registreerujate hulgas on inimesi, kelle sõnul nad tulid Tallinna selleks, et saada laps teenustele, mida laps vajab, mis on ka igati mõisteta. Iga lapsevanem soovib oma lapsele parimat. Kuna mitmel pool maakondades puudub lasterehabilitatsiooni teenus, siis tõesti inimesed liiguvad teenuse juurde, kus see on välja arendatud. Teenuste kättesaadavus üle Eesti ei ole ühesugune.

Seni on Tallinna elanikel väga lai teenuste valik. Teenuste mahu ja kättesaadavuse nimel tehakse pidevat tööd. ■

Laine Randjärv, Riigikogu aseesimees

LAIN RANDJÄRV

TEKST: Laine Randjärv
FOTO: erakogu

Huvitav, sõna Vaimupuu tuletab mulle esiteks meelde sõna Ilmapuu. Ilmapuu oli 2007. aastal koolinoorte laulupeo nimi. Ilmapuu oli puu, mis jagas oma varju ja tarkust kõigile toonase peo osalistele – nii lauljatele-tantsijatele, kui kuulajatele-vaatajatele.

Vaimupuu koondab vaimukaid ja vaimsust. Just sellist vaimsust, millest võib-olla igäüks arugi ei saa. Ma arvan, et vaimupuue ei pruugigi tegelikult olla vaimupuue. See sõltub kummalt poolt vaadata.

Mu hea tuttav ja koolikaaslane doktor Anne Daniel oli see, kes minu jaoks teadvustas mõiste vaimupuue. Aktiivne, inimesi armastav ja kõigist hooliv Anne asus Tartus looma kooli raske ajukahjustusega lastele. Toona mulle tundus, et ta võitleb tuuleveskitega nagu Don Quijote. Hiljem, kui hakkasin tööle Tartu Linnavalitsuses abilinnapeana ja külastasin Tartu Maarja kooli mõistsin, et tema entusiasm ja järjekindlus panid aluse ühele epohhi muutvale ajastule.

Maarja kooli loomisega teadvustati vaimupuudega inimeste vajadusi, nende perede lootusi ja muresid, võiks isegi öelda appikarjeid kogu ühiskonnale. Ei läinud palju aega kui Põlvamaal sündis Jaan Kallase eestvõttel Maarja küla.

Mäletan oma esimest emotsiooni, kui külastasin abilinnapeana Tartu Maarja kooli – siamaani mäletan poissi, kes istus kangastelgedel taga ja kudus vaipa. Ja tal tuli see suurepäraselt välja. Värvide vaheldusid lustakalt, vaip sai tihe ja tugev. Ta oli ise erakordselt rõõmsas tujus seda kõike tehes. Mõtlesin siis, et küll need juhendajad, kasvatajad, õpetajad on suure hinge ja kannatlikud inimesed.

Imetlesin, et meie hulgas on selliseid. Müts maha nende oskuste ja hea südame ees.

Aastatel 2005–2006, kui olin Tartu linnaapea, tuli kõne alla õpilaskodu ehitamine Maarja kooli juurde. Mäletan, et oli palju vaidlusi ja selgitamisi. Oli palju küsimisi, et kas suurte rahasummade investeerimine väikese õpilaste arvuga koolile on ikka mõistusepärase? Olin kindel toona ja ka praegu – iga pere, kelle hulgas kasvab vaimupuudega laps, peab saama ka võimaluse hinge tõmmata ja puhata suurest koormusest, mis on pandud lähedastele, kelle igapäevaseks kohustuseks on hoolitseda vaimupuudega lapse eest. Koostöös direktori Jaanus Roobaga saigi maja valmis. Ja ma olen tänaseni veendunud, et see oli mu linnaapea aja üks paremaid otsuseid. Võib-olla seda ei kiida heaks kõik, aga seda mõistavad need, kes said Maarja kooli õpilaskodu abil kergendust oma igapäevaelu.

Olen tänulik ka kõigile neile inimestele, kes on aastaid korraldanud kontserte Maarja küla toetuseks. Nii eestvedajad kui näitlejad ja lauljad, kes selles projektis osalenud, saavad kinnitada, et juba 10 korda toimunud sündmuse käigus on saanud Maarja küla ehitamist toetada üle 12000 kuulaja. Need kontserdid on olnud südantliigutavad ja andnud meie ühiskonnale aimu vaimupuudega inimeste elust, vajadustest, tunnetest ja ootustest.

Olen tänulik, et mul on olnud võimalust osaleda vaimupuudega inimeste ja nende perede elus. Mõistvuse ja teoga. See on mind väga rikastanud. Iga inimene, kes sellel plaanil elab, soovib end väljendada ja saada emotsionaalset rahuldust. Igäüks isemoodi. Hea, et on olemas inimesed, kes on pühendunud ka neile, kes end ehk ise aidata ei saa. Et on olemas need, kes võtnud missiooniks seda ühiskonnale laiemalt teadvustada.

Minu soovid ajakirja lugejatele: Ma soovin, et meie ümber oleks rohkem headust ja mõistmist. Hoolivust ja tähelepanemist. Et märgataks tunnustada ka pisikese heateo või õnnestumise eest.

Ma loodan, et igäühe jaoks on kuskil keegi – kes aitab, kuulab ära, toetab ja soovitab.

Ilusat algavat aastat ja rõõmuterakeste leidmist igast päevast.

KOKKUVÕTE

Laine Randjärv töötab riigikogus. Varem töötas ta Tartu linnavalitsuses ja seisis vaimupuudega inimeste eest.

Ansambel Allikabänd esinemas Raplas, "Vahtra" tugikeskuse jõulupeol.

ALLIKABÄND JÕULUTUUR

Tartu Ülikooli Kliinikumi Lastefondi sünnipäeval üles astunud eriliste noorte ansambel Allikabänd kogub tähelepanu nii päriselus kui virtuaalmaailmas ning võtab vastu aina uusi kutseid esinemisteks.

TEKST: Assar Jarvekylg
FOTO: Vaimupuu

Üks aasta on lõppenud, teine alanud. Paras teha väike kokkuvõte. Mullu esinesime 13 korda. Suured tänud kõigile teile, kes te olete meid esinema kutsunud, meie esinemisi külastanud ning meile kaasa elanud. Tänud kõigile teile, kes te olete meid Facebookis lemmikutesse lisanud ja loodetavasti ei eemalda te meid sealt...

Peagi läheme me vastu meie neljandale hooajale, mille eel tahaks mõnest mõttest rääkida. Ajast, kui alustasime on möödas palju ning me oleme sirgunud harrastusmuusika ansambliks. Me oleme saanud juurde palju uusi kogemusi, uusi teadmisi rahvafolkloorist, oskusi oma tundeid selles võtmes väljendada.

Kõigil inimestel on omad hingelised vajadused ning osadel meist otsivad need vajadused väljendusvõimalusi läbi muusika. Sellised vajadused võivad olla ka erivajadustega

inimestel. Andekus mingis loovvaldkonnas ei sõltu intellektist ega IQ tulemusest. Andekus mistahes valdkonnas vajab arendamist ning andekas inimene tuge ja toetust.

Alati ei pea olema andekas. Ka hea tahtejõuga on võimalik palju korda saata, kuigi selleks tuleb rohkem vaeva näha. See kehtib ka liit- ja vaimupuudega inimeste kohta. Allikabändil on oma juhendaja, kuid paljudel erivajadustega noortel enese muusikaliseks arendamiseks võimalusi pole. Võiks olla võimalik Eestis ka raskemate puuetega inimestel oma muusikalisi andeid (ja teisi loovtegevusi) arendada, mille tulemuseks oleks mingisugune kõrgem saavutus, kui kellegi poolt öeldud sõnad „küll sa oled tubli!“. Mõeldes Allikabändi liikmetele: oma tugikeskustes tegelevad nad rahvusliku käsitööga ja tähistavad rahvakalendri tähtpäevi. Meie juures nad laulavad rahvalaule ja teevad rahvamuusikat. Kui lauludest puudu on jäänud, oleme käinud neid ka rahvaluule arhiivist otsimas. See on kujunenud eluviisiks ja küllap areneb veelgi edasi. Me oleme mitmetel üritustel kohanud rahvamuusikutega, neilt tunnustava hinnangu pälvinud ja osadega neist ka muusikaliselt ülesse astunud. Usume, et oleme õigel teel ning julgustame kindlasti ka kõiki teisi oma unistusi ellu viima.

Suured tänud kuuluvad kindlasti kogu meie ansambli poolt, meie koostööpartneritele, kellega koos sai siin või seal esinetud. Täname Eesti rahvamuusika kooli, räppar Steni, ansambli Midrid, meie juhendajat Kertut ning TÜ Botaanikaaeda, kes on võimaldanud meil proove teha äärmiselt meeldivas ja kenas keskkonnas. Samuti tuleb tänada veel Maarja tugikeskust, Tiigi seltsimaja, Eesti rahvamuuseumi, Tampere maja, Treffneri kooli, Tartu loovmajanduskeskust ning Viljandi Kultuuriakadeemiat sõpradele, kes eelnevalt tänamata jäid. Loodame jätkata sel aastal oma parimal moel ning pakkuda jätkuvalt kenasid elamusi ning ehk üllatusigi. Meie selle aasta plaanidest kuulete juba õige pea.

Praegu aga soovime teile kõigile õnnelikku alanud aastat!

KOKKUVÕTE

Ansambel Allikabänd koosneb vaimupuudega noortest. Nende kontserdid on väga toredad ning neid kutsutakse tihti esinema.

Näiteringi juhendaja Harry Gustavson (Võlur) ja Liina Teesalu.

TEATRIPÄEV ÜHENDAS ERIVAJADUSTEGA INIMESI ÜLE EESTI

18. oktoobril 2012 korraldas Astangu Kutse-
rehabilitatsiooni Keskus erivajadustega inimeste
teatripäeva, kus osalesid erinevate päevakeskuste
näiteringid. Esindatud olid trupid kogu Eestist.
Registreerunuid oli ligi 80. Osalenud näiteringide
liikmed on peamiselt täisealised vaimse eriva-
jadusega ja psüühikahäiretega inimesed. Ringid
tegutsevad erineva profiiliga päevakeskustes ja
psühhiaatriakliinikute allüksustes. Osalejaid oli
Vändrast, Torist, Pärnust ja Tallinnast.

Astangu Kutse-
rehabilitatsiooni Keskus on Eestis
ainulaadne keskus, mis pakub tööealistele eri-
vajadustega inimestele rehabilitatsiooniteenu-
seid ning erinevaid kursusi. Hetkel on keskkuses õppimas
128 erivajadusega inimest. Keskuse eesmärk on erivaja-
dustega inimestele anda õpetust ja ettevalmistust töö-
eluks läbi vajalike tööoskuste ja -võimete arendamise.

Vaimse erivajadustega inimeste teatripäeva korralda-
takse alates 2007. aastast seoses ülemaailmse vaimse
tervise päevaga, mida tähistatakse 10. oktoobril. Kauni
traditsiooni algatas Rapla Tugikeskus „Vahtra“. Ala-
tes 2009. aastast on teatripäeva sümboliks rändmask.
Samal aastal liitus korraldajatega ka Astangu Kutse-
rehabilitatsiooni Keskus.

Keskuse tegevusjuhendaja Tiina-Liis Palvadre: „Esimene
kogemus selle üritusega oli minu jaoks üllatav, emot-
sionaalne ja positiivne, et iga-aastane ootus ja sügisene
ettevalmistus on üks prioriteete. Meie Astangu näite-
ring on iga aasta veidi erineva koosseisuga, vahel on ras-
kema ja vahel kergema vaimse erivajadusega inimesed.
Sellest sõltub, millist näidendit ja kui keerulist etteastet
saame teha.“

Palvadre sõnul tuleb näidendit õppides arvestada eri-
vajadustega inimeste iseloomu, meeleoluga ja oskusega
arvestada kaaslastega: „Ehkki töö nende inimestega
tundub väga raske ja keeruline, siis näidendi õppimine
on kergem, kui suhtuda tegevusse läbi mängulisuse ja
huumori-prisma. Kui saabub esinemise päev, siis need
inimesed suudavad tõeliselt üllatada ja rõõmu tekitada,
nad on esinemises täiuslikud, ehkki enne lavale astumist
on ka parasjagu närvipinget. Siis on selline tunne, et
hakkaks kohe järgmiseks esinemiseks valmistuma, kuigi
töö käigus oli tunnet, et on liiga raske.“

Teatripäeva ettevalmistuse teeb keeruliseks majandus-
olukord ja ebakindlus rahastamises. Teatripäev ise on
praegu suhteliselt väikse mahuga üritus ega ole see-
pärast projektipõhise rahastamisega. Nii mitmelgi näite-
ringil on keerukas rahapuudusel kulutusi katta ja osa-
leda. Palvadre sõnul on eesmärk jõuda kunagi suurde
teatrisse, kaasates kõiki erinevaid päeva- ja tugikeskusi
ning hooldekodusid üle Eesti. Selleks on siiski vaja nii
ruume kui raha. „Kui me hoiame tahet ja näeme vaeva,
siis ükskord oleme oma üritusega mõne suure teatri,
miks mitte ka Estonia laval.“

Teatripäeva heaks on palju tööd teinud nii korraldajad
kui näiteringid ja nende juhendajad. Palju on uudset
ja iga aastaga arenetakse edasi. Juba järgmisel korral on
soov üritusele kutsuda kutselisi näitlejaid ja miks mitte
ka Teatri- ja Muusikaakadeemia tudengeid. See süven-
daks omavahelist suhtlemist ning annaks kutselistele

TEKST: Janek Muru
FOTOD: Vaimupuu

näitlejatele ja teatritudengitele võimaluse näha kõike omast vaatenurgast, samuti vahetada kogemusi.

Tiina-Liis Palvadre tavaline päev on üsna tõine, sest lisaks huvijuhile tööle on ta ka hommikuti abiõpetaja koduteeninduse rühmas ja kaks korda nädalas juhendab muusikaringi. Kui Palvadre viie aasta eest Astangule tööle tuli, ei olnud tal kartust või eelarvamusi vaimse erivajadusega inimeste ees. Sellegipoolest tekkis alguses tugev kahjutunne. Sellest aitas üle saada keskus käivate inimeste siirus, südamesoojus ja elurõõm. Teatripäevaga seoses soovib Palvadre kõigile osalejatele esinemisjulgust ja osavõtlikkust, teha seda, mis meeldib ning vaatamata kõigele saada kokku ja tunda koostegemisest siirast rõõmu.

Igal aastal toimub teatripäev Eesti erinevas paigas. Järgmine korraldaja valitakse loosi teel. Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskuses õppeosakonna juhataja Liina Teesalu sõnul oli neile suur au korraldada tänavune ilus teatripäev just Tallinnas Astangu Keskuses.

Teatripäeval oli lisaks etendustele võimalus kuulata ka kontserti, kus esines Astangu keskuse lauluring, ning päeva teises osas vaadata ka Astangu Loovtantsurühma esinemist.

TEATRIPÄEVAL OSALES TRUPPE KOGU EESTIST JA KA VAHVAD ETENDUSI OLIGALE MAITSELE:

VÄNDRA ALEVI SOTSIAALMAJAPÄEVAKESKUS ETENDUSEGA „UNENÄGU“

TUGIKESKUS „VAHTRA“ ETENDUSEGA „BUSSISÕIT“

TORI SOTSIAALMAJA ETENDUSEGA „LUIKAJA MUSTLANE“

PÄRNU PSÜHHIAATRIAKLIINIKU PÄEVAKESKUS ETENDUSTEGA „SÜNNIPÄEV“ JA „AVARII“

TORI HOOLDEKODU ETENDUSEGA „MÕMMI AABITS“

ASTANGU KRK ETENDUSEGA „KILPLASED“ (ASTANGU TEATRITRUPP)

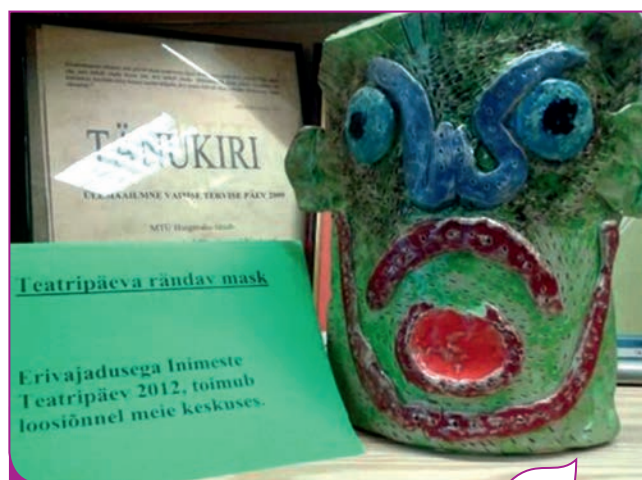
Päeva lõpus oli ürituse pidulik lõpetamine ja tänukirjade jagamine. Lisaks loositi välja rändmask, mis seekord läks Vahtra Tugikeskusele. Jääme seega huviga ootama Vahtra Tugikeskuse üritust tuleval aastal Rapla Kultuuri-keskuses.

Tugikeskus „Vahtra“ etendusega „Bussisõit“

Astangu Kutse- ja Rehabilitatsioonikeskuse noored.

Teatripäeva rändav mask jõudis nüüd Raplasse.

Särtsaka tša-tša esitavad
Tiit Ojavee ja Silvi Tarto.

VAHTRA TANTSUD TÄHTEDEGA TÄHISTAS VIIENDAT AASTAPÄEVA

2. novembril toimus Rapla Kultuurikeskuses juba viiendat korda „Vahtra“ tugikeskuse korraldatav tantsuüritus „Vahtra tantsud tähtedega“, millest on saanud kaunis traditsioon. Tantsuürituse finaali ja poolfinaali läks täissaalile ning pakkus kõigile osalejatele ilusa elamuse.

TEKST: Madis Eenloo
FOTOD: Vaimupuu

Juba kultuurikeskuse fuajees võtsid üritusele sisenenud vastu rõõmsameelsed Rapla vaimse erivajadustega inimeste tugikeskuse „Vahtra“ inimesed, kes juhatasid rahvast saali ja jagasid ürituse kohta infot. Fuajees oli „Vahtra“ tugikeskuse erivajadustega inimeste käsitöö näitusmüük. Kaunist käsitööst nagu ka kogu üritusest peegeldus siirust ja tegemisrõõmu.

Kell 18.00 astus rambivalgusse õhtujuht Margus Abel ja juhatas ürituse sisse. Üksteise järel sammusid saali kaunid tantsupaarid, kes olid jõudnud finaali. Kokku osales finaalis 20 tantsupaari, nende hulgas oli ka MTÜ Vaimupuu tantsupaar Tallinnast Aivar Kaasik ja Margarita Razorjanova ning tantsupaar Margus Mändla ja Liina Kikas Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskoolist. Tantsupaari üks liige oli tugikeskuse klient ja tantsuõpetajaks kas kohalik avaliku elu tegelane või tugikeskuse tegevusjuhendaja. Enne kahest voorust koosnevat üritust kuldsid tantsude õppimiseks keskmiselt kolm nädalat. Kaunid kostüümid valmisid „Vahtra“ tegevusjuhendaja näpunäidete abil.

Pärast tantsupaaride esitlust ja tutvustamist läks lahti põhiline võistlus. Iga paar pidi tantsima kaks tantsu. Rohelises toas, kus pakuti kohvi ja suupisteid, oli palju pinget ja elevust, kui paar paari järel tantsupõrandale siirdus ning punkte ja aplausi teenisid. Pärast iga tantsu hindas paari žürii ja oli lühivestlus. Iga tantsuga tuli juurde pinget ja võistlusmomenti ning rohelises toas oma tantsujärge ootavate paaride jaoks ka ootusärevust.

Pärast esimest vooru kuulutas õhtujuht Margus Abel välja vaheaja ja esimese üllatusesineja, kelleks oli tuntud laulja Erich Krieger. Erich Kriegeri lähedased laulud naturaalkitarri saatel olid lõbusaks vahepalaks.

Tantsuürituse teine pool tõi taas rambivalgusse kõik 20 tantsupaari. Kui viimane paar oma hinded kätte sai, oli põnevust veel küllaga, sest ka publik sai osaleda hääletamises.

Õhtujuht Margus Abel kuulutas välja õhtu teise üllatusesineja ja selleks oli rahvatantsurühm „Hopsani“ Märjamaalt. Tantsurühma koosseisus on 16 rõõmsat tantsijat vanuses 21 kuni 57 aastat. Nende rõõmsameelne ja tempokas tantsimine haaras ka publiku kaasa elama ja plaksutama. „Hopsani“ on esinenud ka mitmetes välisriikides, sealhulgas Soomes, Rootsis, Ungaris, Belgias ja Itaalias ning võitnud 2001. aastal Raplamaa kultuuri-preemia.

Seejärel saabus õhtu tähtsaim hetk. Žürii oli oma otsuse teinud ja ka publiku lemmikpaari nimi ootas kinnises ümbrikus oma järge. Õhtujuht Margus Abel andis sõna žüriile. Üksteise järel selgusid kõige lõbusam, kõige

tempokam, kõige kaunima kostüümiga ja kõige tublim tantsupaar, kes sai lillekimbu, tunnistuse ning aplausi. Publiku lemmikpaariks osutus paar nr 15 Ingrid Buht ja Raul Roosileht, kes olid publiku lemmikud ka poolfinaalis.

Tantsud tähtedega peaauphind ja esimene koht standardtantsus läks paarile nr. 12 Ivi Rüütalu-Riho Pohla („Hopsani” rahvatantsujuht), teise koha sai paar nr 7 Pille Aug-Tõnis Vaik (Rapla Maavalitsusest) ja kolmanda koha paar nr. 2 Kadri Kikk – Tiit Leier (Rapla maavanem). Ladina-Ameerika tantsudes saavutas esikoha paar nr. 15 Ingrid Buht – Raul Roosileht (Märjamaa Päästeamet), teise koha sai paar nr. 10 Tiit Ojavee – Silvi Tarto (Rapla Maavalitsus) ja kolmas koht läks paarile nr. 8 Ele Janno – Alar Mutli (Rapla Vallavolikogu liige). Õhtu lõppedes olid tänusõnad ja lillekimbud ka ajakirja ja Vaimupuu poolt. Tantsud tähtedega korraldajad said hea koostöö ja kaunite ürituste korraldamise eest erivajadusega inimestele ajakirjalt Vaimupuu auhinnaks spaapaketi Pärnu spaakeskuses Sõprus.

Lõpetuseks kuulutati välja lõpuvalss, kus tantsisid kõik 20 tantsupaari ja kõik soovijad. Tantsuks mängis ansambel Merivar. Pärast lõpuvalssi siirdusid paarid Rohe- lisse tuppa, kuhu oli toodud suur juubelitort ja pakuti vahuveini.

Eriline tänu korraldajate poolt oli Baltic Film & Media Schoolile, kes filmis kogu tantsuüritust. Videotehnika ja personal olid meediakooli poolt tasuta. Video- ja fotomaterjalid avaldatakse täies mahus MTÜ „Vaimupuu” kodulehel.

Suur tänu läheb Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuametile, kes üritusel käimiseks bussi. On tore, et Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet on mõistnud selliste ürituste vajalikkust. Ilma abita oleks selliste ürituste korraldamine väga raske. Tänu kuuluvad veel Merike Taljarule firmast AS Papyrus, kes korraldas võistlejatele vahvad kingitused. Täname ka Sillen Sindoneni ja firmat Sillen Stiil, kes aitas võistlejatel end ilusates kostüümides hästi tunda. Suur tänu ka Kadri Laanele ja Kadi Rahele ilusalongist ILU+, kes tegid kõik osalejad imeliselt kauniks.

EIT Tugiliisu tantsupaar - Aivar Kaasik ja Margarita Razorjonova

Imekauni aeglase valsi esitavad Kahro Ader ja Rapla Hooldekeskuse juhataja Anne-Ly Pedaja.

Esireas auväärne žürii. Vasakult: Andra Lokk, Inna Tamm, žürii esimees Väino Sassi, Piia Abel ja Anne Paluoja.

Lembi Uulimaa - Vändra Kodu juht.

VALMIS VÄNDRA KODU vaimse erivajadusega inimestele

Pärnumaal Vändras valmis vaimse erivajadusega inimestele viis kaasaegset peremaja. Uued peremajad on osa AS Hoolekandeteenused läbiviidavast vaimse erivajadusega inimestele mõeldud erihooldekodude reorganiseerimisprojektist. Peremajade projekteerijaks on Innopolis Insenerid OÜ, ehitajaks Eston Ehitus AS ja Nordecon AS. Ehitustööde maksumuseks kujunes 2,2 miljonit eurot.

TEKST: Vaimupuu
FOTO: Vaimupuu ja Vändra Kodu

Projekti raames ehitatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi toel 11 paika üle Eesti kokku 55 kümnekohalist peremaja. Kokku ehitatakse kaheksa uut kaasaegsetest peremajadest koosnevat erivajadustega inimestele sobivat kodu ning laiendatakse

kolme toimivat kodu. Vändra Kodu avas oma ukse elanikele selle projekti kuuenda asukohana. Aasta algusest on lisaks Vändras valminud peremajadele valmis saanud peremajad Viljandimaal Karulas ning Viljandis, Tapal, Kehras ja Läänemaal Uuemõisas. Projekt jätkub ja 2013. sügiseks saavad valmis uued kaasaegsed ööpäevaringse erihooldusteenusekohad veel Harjumaal Vääna-Vitis, Ida-Virumaal Sinimäel, Järvamaal Türil, Tartumaal Kodijärvel ning Valgemaal Tõrvas. Projekti kogumaksumus on rohkem kui 26 miljonit eurot. Projekti rahastas 85% ulatuses Euroopa Regionaalarengu Fond ja ülejäänud osas Eesti riik.

AS Hoolekandeteenused on 100% riigile kuuluv äriühing, mille põhiliseks tegevusalaks on vaimse erivajadusega täiskasvanutele hoolekandeteenuste pakkumine. Teenuste nimekiri on lai ja sisaldab nii lühi- kui pikaajalisi päevaseid ning ööpäevaringseid hoolekandeteenuseid. AS Hoolekandeteenused tegutseb üle Eesti ning selle 23 kodus üle on rohkem kui 2500 teenuskohta. Erivajadustega inimestega tegeleb ettevõttes üle 1000 töötaja, kelle kogemused ja erialane oskusteave tagavad teenuste kvaliteedi ja järjepidevuse.

Uute kaasaegseid hooldus- ja elamistingimusi pakkuvate kodude valmides suletakse vanad, amortiseerunud ja kaasaegse erihooldekodude osutamiseks ebasobivad erihooldekodud. Suletakse Kernu, Mõisamaa, Ravila ja Udriku mõisahoonetes tegutsevad hooldekodud ning Lääne-Virumaal Aaveres asuv hooldekodu. Koluvere Kodus väheneb teenuskohtade arv, mis loob omakorda paremad elamistingimused allesjäävatele elanikele. Kodude sulgemine toimub järk-järgult paralleelselt uute peremajade avamisega ja nende elanike kolimisega.

Uus Vändra Kodu pidas 5. detsembril soolaleivapidu. Vändra Kodusse asusid elama 50 AS Hoolekandeteenused senist klienti. Erivajadustega ja ka sügava liitpuudega inimestele on tagatud ööpäevaringne erihooldekod. Uutes peremajades on vaimse erivajadusega inimestele kaasaegne, mugav ja nende vajadusi arvestava keskkond ning, mis eriti oluline, kaasav ja tegus elukorraldus.

Kodu elanikud saavad elada täisväärtuslikku elu kõige selle juurde kuuluvaga – teha süüa, korradada kodu ja koduümbrust, teha aiatööd ning käia vastavalt võimetele tööl väljaspool kodu, teha sporti ja veeta mitmekesiselt aega, aga ka käia mugavalt poes, pangas, postkontoris või apteegis. Kõiges selles on ööpäevaringselt abiks tegevusjuhendajad, kogenud ja vastava väljaõppega töötajad. Vändra Kodu töö Vändrasse 22 uut töökohta – töö leidsid 20 tegevusjuhendajat, vanemtegevusjuhendaja ja kodu juht. ■

Jarmo Pukk

JARMO PUKK: uues Vändra Kodus õnnelik

TEKST: Vaimupuu
FOTOD: Vaimupuu

Detsembri alguses sai Vändras valmis viiest uuest peremajast koosnev Vändra Kodu, kuhu kolis elama kokku ligi 50 erivajadusega inimest. Uutes moodsates peremajades on mugav ja õdus ning on loodud kaasav elukeskkond just erivajadusi silmas pidades.

Üheks uue kodu elanikuks on sümpaatne noormees Jarmo Pukk, kes varem elas Sõmera hooldekodus Saare maakonnas.

Jarmo on uue koduga väga rahul ja talle meeldib sinne elukorraldus ja kaasaegsed mugavused. Ta saab tegeleda meeldivate asjadega nagu käsitöö. Vändra Kodus elatakse kui üks pere, kõik toetavad üksteist. „Meie peremajas on kaks tegevusjuhendajat, Mai ja Maksim, kes aitavad ja toetavad alati,“ ütleb Jarmo.

Peremajas on oma pere tunne, kuna siin elab maja kohta vähem inimesi ja tingimused on kodusemad. Jarmo koristab oma toa ise ja tegutseb ka köögis, kuigi pliiti pole veel päris selgeks saanud, kuid muu köögitehnika ja pesumasinaga on ta juba harjunud. Selleks ongi asenduskodu loodud, et õppida ise elus hakkama saama. ■

Vändra Alevivanem Toomas Sonts, taga vändra Alevi Hoolekandekeskuse juhataja Silje Lang.

Külalised Torist.

KOKKUVÕTE

5. detsembril avati Pärnumaal Vändra Kodu - elupaik 50-le vaimupuudega inimesele. See on moodne külake, kus on elanikele kõik vajalik olemas. Vändra Kodu taolisi peremaju ehitatakse mitmesse kohta üle Eesti.

Sotsiaalministeeriumis avas näituse
Sotsiaalministeeriumi asekanstler
Aleksander Ljudvig.

LOODUSFOTO NÄITUS VÕITIS SÜDAMEID

TEKST: Madis Eenloo
FOTOD: Vaimupuu

Päevakeskuses Käo avati Vaimupuu ja Nikoni poolt korraldatud fotokonkursi “Loodusfoto 2012” parimatest töödest koosnev näitus. Konkurss osutus korraldajate sõnul sedavõrd populaarseks, et osaleda soovisid ka inimesed, kellel pole vaimset puuet. Näitusele oli esitatud hulk kauneid fotosid, millest kümme parimat olid esitletud seinal ning ülejäänud slaidiprogrammina. Päevakeskus Käo väike saal suutis vaevu kohaletulnud fotohuvilisi ära mahutada. Näituse tsermooniat juhatasid Jana Kask ja Deniss Pogosjan, kes lausuisid ka avasõnad. Erilise elamuse pakus elava lauana esinev Lady Furšett, kes ulatas auhindu ja oli silmailuks oma kauni kostüümiga.

Parimad osalejad said ka auhinnad ning muusikalise meelelahutuse eest hoolitsesid Marilyn Jurman oma ansambliga ja Erich Krieger, kes esitas „Sõbralaulu“ koos Janek Muruga.

Fotokonkursi hing ja eestvedaja on ajakirja „Vaimupuu“ toimetaja Janek Muru, kelle sõnul oli uskumatu, et saadi väikese tiraažiga selline konkurss teha, kuna fotosid tuli üle tuhande. Piltide autoritel oli siiras vaatepilt Eestima kaunist loodusest ja valida oli väga raske.

Fotokonkursi võitsid Viktor Pajula Võisiku Kodust, Pille Siplane Saare maakonna Arengupuuwetega Inimeste

Tugiühingust, Margit Ruga Tallinna Haabersti Klubi-majast, Kadri Kikk ja Tiina Azojan Rapla Vahtra Tugikeskusest, Aivar Kaasik Tallinna EIT Tugiliisust ja Valeria Kolesnikova Tallinnast.

OÜ Aprint oli suureks toeks, et kümme parimat fotot saaks 30 x 45 cm piltidena seinalle panna. Nii muutusid digitaalsed fotod käega katsutavateks.

Eraldi tasuks tänada AS Hoolekandeteenuseid ja samuti ka Koduekstrat, kelle poolt olid auhinnad. Oma õla pani fotokonkursi ja kalendri projektile alla ka Hasartmängumaksu Nõukogu.

Sotsiaalkindlustusametit esindas üritusel Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti avalike suhete juht ja Tallinna abilinnapea Merike Martinson.

Fotonäitus on praeguseks olnud lisaks Päevakeskusele Käo ka Sotsiaalministeeriumis, uuel aastal näidatakse pilte riigikogus.

Tuleval aastal kuulutatakse välja uus fotokonkurss. Seega on hea looduse ning ümbritseva suhtes silmad lahti ja fotoaparaat kaasas hoida. ■

Teleintervjuu annab üks fotode autoreid – Aivar Kaasik.

Näituse avamine tõi naeratuse näole nii ürituse juhtidele kui esinejatele.

Marilyn Jurman

MARILYN JURMAN rõõmustas fotohuvilisi lauluga.

20. Novembril avati Tallinnas Käo Keskuses vaimse erivajadustega inimeste fotonäitus. Näitusele oli esitatud hulk ilusaid fotosid, millest kaheksa parimat olid esitletud seinal ning ülejäänud slaidiprogrammina. Käo Keskuse väike saal oli enne ürituse algust rahvast pungil. Fotonäitus sai väga kõrge hinnangu ja sellest sooviksid osa võtta ka inimesed, kellel pole erivajadusi. Näituse avamise juhatas kaunite lauludega sisse vabakutseline näitleja Marilyn Jurman koos oma ansambliga ja kaunid viisid lõid õdusa õhkkonna.

TEKST: Madis Eenlo
FOTOD: Vaimupuu

Marilyn Jurmani sõnul tegu väga toreda üritusega, inimesed on siin väga meeldivad, teda on paar korda varem sotsiaalürituste avamisele kutsutud, kuid kahjuks pole varem saanud tulla. „Mul on väga hea meel, et mul täna oli aega ja võimalust ning ma sain sellele toredale üritusele tulla“.

Marilyn Jurman on erivajadustega inimestega otseselt kokku puutunud, kuna väga hea peretuttava laps on erivajadusega ja ta on mõnda aega temaga koos elanud ja lisaks on Marilynil üks sugulane, kes ka vajab hoold veidi rohkem, kui tema eakaaslased.

“Siin üritusel on väga tore ja siiras õhkkond, kui astud siia majja sisse, on tunda väga head energiat. Väljas on kauni käsitöö näitus ja ilusad pildid, millest õhkub nii palju siirust ja südamlikkust”, ütles Marilyn Jurman.

Marilyn Jurman osales populaarses Kanal 2 saates “Tantsud jääl”. Projekt on edukalt läinud ja erivajadustega laste jaoks on päris palju raha kogutud. Mul on väga hea meel, et ma olen saatest osa võtnud. “Lisaks sellele, et ma õppisin uisutama, saan ka midagi head teha”, ütles Marilyn Jurman.

Jõulud pole enam kaugel ja varsti on käes esimene advent, Marilyn Jurmani jaoks algavad jõulud ja ettevalmistus pühadeks nädal aega enne jõule. Marilynini sõnul saabub siis rahulikum periood, kus pole enam nii kiire ja saab keskenduda heale meeleolule, kus ta püüab nädal aega mitte olla närviline ja kiirustav vaid hea ja armas kõigi vastu.

Ehkki jõulud on püha ja rõõmus aeg, on päris palju inimesi, kes peavad olude sunnil jõulud üksi veetma. Marilyn Jurman soovib juua kaokaod, kuulata head muusikat ja vaadata aknast välja ning tunda pühadest rõõmu. ■

Vaimupuu keeleteoimetaja Kerttu Rakke, Kertu Raassalu Sotsiaalministeeriumist, Vaimupuu peatoimetaja Janek Muru ning Vaimupuu Kööginurga toimetaja Taire Ehaver Sotsiaalministeeriumis näituse avamisel.

KOKKUVÕTE

Vaimupuu korraldas fotokonkursi “Loodusfoto 2012”. Parimatest töödest tehti näitus, mida on näidatud mitmes kohas. Tuntud näitleja ja laulja Marilyn Jurman ütles, et talle meeldib inimesi aidata.

JÕULUKEEKS

TEKST: Taire Ehaver
FOTOD: Vaimupuu

600 G KUIVATATUD HAKITUD PUUVILJU
(UMBES 1 LIITER) – ROSINAID, PLOOME,
KIRSSE, APRIKOOSE JA ANANASSITÜKKE,
SOOVI KORRAL KA PÄHKLEID JA/VÕI
SUKAADI

1,5 DL KONJAKIT VÕI RUMMI

1 PAKK TARTU MILLI KODUSE KEEKSI PULBRIT

110 G MARGARIINI VÕI HEAD ÕLI

UMBES KLAASITÄIS VETT

Kuivatatud puuviljadega jõulukeeks on populaarne paljudes maades. See on tore maiustus, kuhu saab panna just selliseid lisandeid, mis endale meeldivad. Kõige parem on keeks valmis teha 2-3 nädalat varem. Muidugi maitseb keeks hästi ka kohe ahjust tulles, aga pärast paarinädalast külmkapis seismist ja settimist on see lausa suurepärase!

Meie ajakiri ilmub kahjuks alles pärast jõule, ent see keeks maitseb hästi igal ajal, mitte ainult jõuluajal! Kui mõnus on mõnel pühadehomikul lõigata kohvi kõrvale üks viil aroomaatset, puuviljadest rasket keeksi... Ja mis põhiline: niigi on jõuluajal söökidega sahmimist piisavalt, nii et keeks, mis ammu enne suurt kiiret ära tehtud ja kapis ootel, teeb tuju igapidi heaks.

Puuviljakeeks sobib suurepäraselt ka kingikotti või külla minnes kaasa võtmiseks.

1. Tükelda kuivatatud puuviljad ning vala peale konjak või rumm. Lase 12-24 tundi maitsestuda, kuni puuviljad on kõik „mahlad“ endasse tõmmanud. Kui sa ei tohi või ei taha alkoholi tarvitada, ära karda – küpsemisel kaotavad rumm ja konjak oma alkoholisisalduse.

2. Lülita sisse ahi, kuumuseks 180 kraadi Celsiuse järgi.

3. Valmista keeksi tainas pakil oleva õpetuse järgi (sega sisse margariin või õli, lisa vesi), lase tainal kindlasti 15 minutit "taheneda", seejärel sega sisse maitsestatud puuviljad.

4. Vala segu võiga või margariiniga määratud keeksivormi, ning pista ahju 50 minutiks kuni 1 tunniks. Kui keeks on jahtunud, keera see tihkelt hõbepaperisse (fooliumi) ja pane jaht-dasse ootama.

Lisan ka isetehtud keeksi taigna retsepti, juhaks, kui kellelgi on natuke rohkem aega ja tahtmist ise kõik otsast lõpuni teha.

VAJA LÄHEB :

250 G PEHMET TOASOOJA VÕID

200 G SUHKRUT (2.5 DL)

4 SUURT MUNA

275 G NISUJAHU (5 DL)

2 TL KÜPSETUSPULBRIT

Vahusta pehme või suhkruga heledaks vahuks. Jätka vahustamist, lisa ükshaaval munad.

Lisa küpsetuspulbriga segatud jahu, siis sega juurde alkoholis leotatud puuviljad.

Tõsta tainas võitatud keeksivormi.

Küpseta 175-kraadises ahjus umbes tund aega, kuni koogi keskele torgatud puutikk puhtaks jääb.

Head küpsetamist! Hoidke üksteist, olge rõõmsad ja õnnelikud!

Uuel aastal kokkame uues köögis!

Retsept on pärit Nami-Nami veebilehelt.

Toivo Niiberg

VAIMUPUUDEGA LAPSI peaks vähem õpetama?

TEKST: Toivo Niiberg, psühholoog
FOTO: erakogu

16. novembri Õhtulehes ilmus Kristiina Tilki sulest artikkel „Riik: vaimupuudega lapsi peaks vähem õpetama“. Muuhulgas oli seal kirjutatud järgmist:

„Moraalne löök puudega lapse vanemale on, et nende last peetakse tervest vähem väärtuslikuks, kahetseb Tartu Maarja kooli direktor Jaanus Rooba riikliku õppekava muudatust abikoolis. Varem polnud seadustes toimetuleku- ja hooldusõpe teineteisest eraldatud ja neid rahastati ühtmoodi. Nüüd leiab riik, et kuna vaimupuue on ravimatu haigus ja nende õpilaste eakohane areng jääbki paariaastase lapse tasemele, tuleb hooldusõppele olevate laste koolinädala mahtu piirata.“

„Erihoolt vajavate laste vanemad on riigis pettunud. Merle, kelle vaimupuudega poeg Karl õpib Tartu Maarja kooli kümnendas klassis, on tutvunud ka haridus- ja teadusministeeriumi spetsialistide öelduga, kus seisab, et puudega lapsed ei saa neid ümbritsevast aru ega arene ja seetõttu pole neid mõtet teistega võrdselt õpetada. „See teeb väga haiget! Ja väide, et puudega lapsed ei arene, viib mõtted tagasi nõukogude aega. Meie laps on sügava puudega ja praktiliselt ei räägi. Ta kasutab suhtlemiseks oma viipekeelt. Koolis on ta õppinud endaga rohkem hakkama saama ja arengut on näha. See ei tule nii kiiresti kui tervetel lastel ja on

kurb, et kuigi nendega peaks nagu tervete lastegagi suuremaks kasvades just rohkem tegelema, võetakse see võimalus ära,“ on Merle nõrkinud.“

Psühholoog Toivo Niibergi kommentaar:

Riigile on muidugi igati kasulik, kui tema kodanikud on terved, ei vanane ega põe haigusi, surevad otse tööpõstil, on seaduskuulelikud ega virise riigiisade peale. Läbi ajaloo on kõik totalitaarsed ja militaarsed riigikorrad „haigeid“ inimesi lihtsalt kas isoleerinud või füüsiliselt likvideerinud. Kavalam võimalus on haiged ja nende pereliikmed vaimselt ära tappa. Ammugi selge, et sõnade ja „tarkade“ tegudega (otsustega) tapetakse igal aastal keskmiselt rohkem inimesi kui füüsiliselt.

Meie kallis Eesti riigis põeb depressiooni pea iga kolmas kodanik. Jagame Euroopa mastaabis esikohta 10 000 elaniku kohta tule- ja narkosurmades, alkoholitarbimises, enesetappudes jne. Keskmiselt lahutatakse 68% sõlmitud abieludest. Lapsed on varsti haruldus ja needki vähesed põgenevad teistesse riikidesse otsima stressivabamat elu ja inimväärset töötasu.

Psühholoogi juurde on haiglas järjekord paar kuud ja olen ikka inimestele öelnud, et pange ennast juba kohe psühhiaatri juurde kirja, sest peale kahte-kolme kuud pingelist ootamist ei saa psühholoog teid enam kuidagi aidata, sest probleem vajaks juba psühhiaatrilist sekkumist.

Igasugune pääs erapsühholoogi juurde, eriti veel pereinõustamisele, nõuab kliendilt väga suurt raha. Selle peab inimene ja tema perekond ise leidma. Riik tegeleb ainult tagajärgedega ja laiutab käsi – raha ei ole ega tule. Leian, et esimesed nõustamised, millest on sageli juba palju abi, võiks haigekassa tegusale riigikodanikule kinni maksta ja see oleks pigem ennetav ravi, mis hoiaks ehk perekonda koos ja säästaks või isegi päästaks inimese vaimset tervist. Lõppkokkuvõttes ei oleks see kulu, vaid tulu kõigile.

Sageli on mul tunne, et meie riigiametnikud on kas suured humoristid või ise sügava vaimse puudega. Imestan, et kuidas peab kätetu-jalutu saama regulaarselt tõestada, et tal need imevael ei ole tagasi kasvanud; puudega pereliiget omava pere arvearuandlus kulude kohta; suur segadus erivajadusega inimese defineerimise ja määratlemisega (tegelikult oleme ju kõik erivajadustega!); nüüd lisanduv vaimupuudega inimeste õpitasu vähendamine jne.

Andekad (samuti erivajadus) on peatselt Eestist lahkunud. Pea hakkavad lahkuma ka muude erivajaduste ja puuetega kodanikud ning nii jäävadki Eestimaale alles ainult mets ja puud, mis pidigi olema Eesti riigi tähtsaim vara. Pole inimesi, pole probleeme. ■

Kas Sul on mõtteid, mida võiks Vaimukates avaldada
või tead kedagi, kellest võiksite kirjutada?

Anna meile teada! Koos teeme Vaimukad huvitavamaks!

vaimupuu

Kui Sul on soovi meie ajakirja tellida, võta ühendust Vaimupuu toimetusega tel 55634449 või toimetus@vaimupuu.ee

Mari Noorkõiv,
"Vahtra" tugikeskuse klient